

5

José Luís Peixoto: Mama, ki je deževala

Izjemno poetično besedilo slikanice portugalskega avtorja Joséja Luísa Peixota bomo poudarili s strategijo, ki jo je M. Sarto poimenovala **Ta poved ima smisel**. S to strategijo bomo še posebej poetične povedi še dodatno poudarili in jih v premislek ponudili tudi udeležencem. S tem pa jih spodbudili, da v besedilih, ki se jih še posebej dotaknejo, to storijo tudi sami.

OPIS SKUPINE		<ul style="list-style-type: none"> • 20–25 udeležencev, • izvedba bo boljše šla tistim udeležencem, ki so vajeni branja in razmišljanja.
CILJI		<ul style="list-style-type: none"> • Uživanje v branju, • razvijanje branja v globino, • razmišljanje o vsebini besedila, • zaznavanje in analiziranje najbolj ekspresivnih delov besedila, • vzgajanje kritičnega duha.
KAJ POTREBUJEMO ZA IZVEDBO		<ul style="list-style-type: none"> • Slikanico <i>Mama, ki je deževala</i> Joséja Luísa Peixota; • napravo za predvajanje zvočnega posnetka z internetno povezavo za poslušanje pesmi <i>O pastor</i> skupine Madredeus (https://www.youtube.com/watch?v=Dt1jMWWvcqg&ab_channel=Madredeus); • kartice, ki jih pripravimo po naslednjih navodilih (prim. prilogo): izberemo šest ali sedem povedi z globokim sporočilom. Povedi razbijemo na več manjših delov, ki jih zapišemo na različne kartice. Denimo: »Toda dež / je pojav, / ki je popolnoma / pogojen / z letnim časom.« V zgornji levi kot vsake kartice zapišemo prvo besedo povedi, ključ, ki bo udeležencem pomagal pri iskanju. V tem primeru bi bili to besedi: »Toda dež ...«; kartic naj bo toliko, da vsak udeleženec na začetku srečanja dobi tri kartice; • Pripravimo tudi nekaj kartic z besedami, ki ne sodijo v nobeno od povedi, pri čemer te besede udeleženci med igro izločijo; • tablo.
ČAS, POTREBEN ZA IZVEDBO		<ul style="list-style-type: none"> • 1 šolska ura, • odvisen je od spretnosti udeležencev in lahko preseže eno uro, • če izvedba postane preveč monotona, čas izvedbe prilagodimo
PASTI IN PREDNOSTI		<p>Do težav pride, če nismo ustrezno razrezali povedi in če udeleženci niso večji logičnega sklepanja, da bi lahko sestavili povedi, ali če se ne spomnijo dobro avtorjevega načina razmišljanja. Pogojev za dobro izvedbo je, da udeleženci znajo med seboj sodelovati.</p>

IZVEDBA:

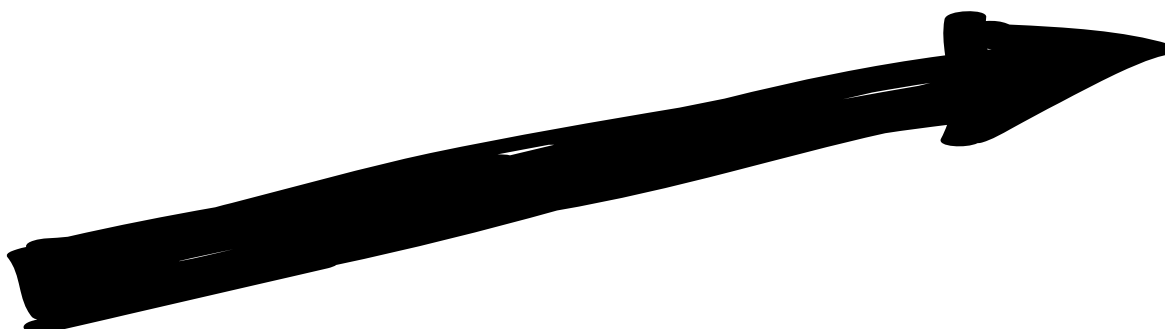
1. Posedemo se v polkrog in se pripravimo na poslušanje zvočnega posnetka. Udeležence spodbudimo, da si predstavljajo, o čem govori pesem, ki je prav gotovo ne razumejo. Po koncu poslušanja jih povprašamo, o čem so razmišljali med poslušanjem posnetka.
2. Skupaj glasno preberemo besedilo slikanice *Mama, ki je deževala*. Besedilo beremo tako, da udeleženci vidijo ilustracije, še bolje je, da imamo izvodov dovolj, da lahko vsak udeleženec ob branju lista po slikanici.
3. Udeležence vprašamo, ali je njihovo pozornost še posebej pritegnila kakšna poved ali misel. Spodbudimo jih, da nam tako povedo svoje prve vtise o besedilu.
4. Povemo, da bomo iskali povedi s sporočilom. Nato udeležencem razdelimo dovolj kartic, da lahko sestavijo avtorjevo misel, kar naredimo po naslednjih naštetih dejanjih:
Vsakemu udeležencu damo tri različne kartice z deli iz različnih povedi. Udeležencem povemo, da so na njih levo zgoraj zapisane tudi ključne besede, ki ustrezajo isti povedi. Rečemo, naj si jih med seboj izmenjajo in se v skupine povežejo tisti, ki imajo iste ključne besede. Udeležencem ne povemo, koliko povedi smo pripravili. Povemo, da so na listkih tudi besede, ki jih morajo izločiti.
5. Namenimo jim dovolj časa, da s karticami v rokah pravilno sestavijo povedi.
6. Ko vse skupine sestavijo svoje povedi, jih glasno preberejo. Povemo, ali so tvorjene pravilno ali ne.
7. Če ostane še kaj časa, udeležence spodbudimo, da povedo svoje mnenje. Se strinjajo s tem, kar pravi avtor? Nimajo sami nobenih pomislekov? Zakaj pisateljevo razmišljanje sprejemajo? Zakaj ga zavračajo? In tako dalje. S tem pogovorom izvedbo strategije končamo.

ANALIZA IZVEDBA:

Analizo opravimo čim prej. Premislimo predvsem o izboru najbolj reprezentativnih misli: ali je bilo besedilo primerno za izvedbo, ali smo udeležencem dali dovolj svobode, da so misli sestavili samostojno, smo jim dali dovolj časa, da so jih utemeljili, itd.

VEČ IZZIVOV

- Katero poved iz knjige bi izbral/-a ti?
- Kako ti vidiš dež? Kako bi ga narisal/-a?

PRILOGE

Od nekdanj / so mu pravili, / da je otrok / mame, ki / je deževala.

Poznal jo je / bolje od / vseh ljudi / na svetu.

In zvečer / je nežno / škrebljala / po oknu, / da ga je / zazibala / v sen.

Toda dež / je pojav, / ki je popolnoma / pogojen / z letnim časom.

Mama mu je pojasnila, / da na vsem / svetu zda deževati / samo ona.

In prav / zaradi tega / mora toliko / potovati.

Ko je prišlo / poletje, / je morala mama / deževati v / oddaljenih deželah.

Ta krog / se je ponavljal.

Tisto samotno / noč / je mama / postala tako / žalostna, / da je / začela snežiti.

Čas se / vrti v krogu, / kot da bi / s prstom / zarisal v zrak krožnico.

Deževala je / vsepovsod, / a ga ni našla.

Mama, na svet / dežuješ besede.

